

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра валеології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філософського факультету

Іван КАРПЕНКО

30 червня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Перша допомога при невідкладних станах

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 01 Освіта /Педагогіка _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 014 Середня освіта _____
(шифр і назва)

предметна спеціальність _____ 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ за вибором _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ біологічний _____

2023/2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філософського факультету

«16» червня 2023 року, протокол № 6

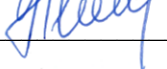
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к. пед. наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри валеології Анастасія ЛІТВІНОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри валеології філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від «30» травня 2023 року, № 9

В.о. завідувача кафедри Олена КОНОВАЛОВА
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Гарант освітньо-професійної програми Наталія САМОЙЛОВА
(підпис)

Програму погоджено з науково-методичною комісією біологічного факультету

Протокол від «21» червня 2023 року № 11

Голова науково-методичної комісії Ольга ТАГЛІНА
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Перша допомога при невідкладних станах» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта» предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є набуття студентами теоретичних знань і оволодіння компетентностями зі своєчасної діагностики та правильного надання долікарської медичної допомоги у невідкладних станах.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- оволодіння знаннями, вміннями та навичками долікарської діагностики;
- оволодіння знаннями, вміннями та навичками щодо забезпечення повного та своєчасного проведення серцево-легеневої реанімації;
- оволодіння компетентностями надання долікарської медичної допомоги при розладах функціонування серцево-судинної, дихальної, травної системи;
- оволодіння компетентностями надання першої долікарської допомоги при травмах, кровотечах, нещасних випадках;
- оволодіння знаннями, вміннями та навичками щодо накладання пов'язок та транспортної іммобілізації постраждалих;
- формування відповідального ставлення до власного життя та здоров'я, а також життя та здоров'я оточуючих як до найвищих соціальних цінностей;
- виховання культури здоров'я особистості.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин –90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
5-й	5,6-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
42 год.	76 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти мають досягти таких **результатів навчання:**

- знання з предметної області:

1) знання будови та функцій опорно-рухового апарату, органів травної, дихальної, сечової, жіночої та чоловічої статеві, ендокринної та імунної системи, центральної та периферичної нервової системи, органів чуття, серцево-судинної системи в нормі та при деяких невідкладних станах, що вимагають долікарської медичної допомоги;

2) знання основних ознак невідкладних станів за наявності захворювань різних систем організму людини; особливостей надання долікарської допомоги під час захворювань різних систем організму людини та променевих уражень й уражень отруйними речовинами; основних ознак різних інфекційних захворювань та надання долікарської допомоги таким хворим.

- когнітивні компетентності:

1) компетентності з інтерпретації, оцінки та узагальнення інформації і даних про стан здоров'я особистості; вміння застосовувати ці знання для розв'язання ситуаційних задач;

2) компетентності з письмового й усного представлення наукового матеріалу та аргументування.

- практичні вміння та навички:

1) навички самостійної роботи з антропометричними, фізіометричними та функціональними вимірюваннями за допомогою апаратної та інструментальної діагностики, включаючи біоетичні аспекти проведення валеологічних експериментів;

2) здатність обробляти й тлумачити дані лабораторних та експериментальних досліджень з урахуванням їх правильності та відповідності сучасним теоріям здоров'я;

3) здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності.

- загальні вміння та навички:

1) здатність до колективних дій, до організації взаємодії в колективі;

2) здатність працювати з інформацією, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах; управляти та використовувати інформацію для професійної діяльності;

3) здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах при загальних захворюваннях внутрішніх органів

Тема 1. Поняття, завдання та пріоритети надання долікарської медичної допомоги у невідкладних станах

Загальні принципи, завдання та пріоритети надання долікарської допомоги. Методи обстеження потерпілого і діагностика невідкладних станів на дошпитальному етапі. Права та обов'язки кожної людини щодо надання першої долікарської допомоги у невідкладних станах згідно Закону України «Про екстрену медичну допомогу».

Тема 2. Основні розлади функціонування серцево-судинної системи, невідкладні стани при них та перша допомога

Анатомія та фізіологія серцево-судинної системи, її вікові особливості. Порушення свідомості, кома, напад стенокардії, гіпертонічний криз, інфаркт міокарду, гостра серцево-судинна недостатність, інсульт: визначення, етіологія, оцінка стану хворого та надання першої долікарської допомоги. Профілактика захворювань серцево-судинної системи.

Тема 3. Основні розлади функціонування дихальної системи, невідкладні стани при них та перша допомога

Анатомія та фізіологія дихальної системи, її вікові особливості. Бронхіальна астма як приклад інфекційно-алергічного захворювання: етіологія, патогенез, перебіг захворювання, профілактика. Перша допомога при ознаках нападу бронхіальної астми. Надання першої долікарської допомоги, профілактика. Набряк легень – причини, ознаки та перша невідкладна допомога. Профілактика захворювань дихальної системи.

Тема 4. Основні захворювання травної системи, невідкладні стани при них та перша допомога

Анатомія та фізіологія травної системи, її вікові особливості. Види та форми гастриту: причини, перебіг хвороб, ознаки. Методи лікування гастритів з підвищеним та зниженим вмістом кислоти. Гострі харчові отруєння – гастрит гострої форми: ознаки, невідкладна медична допомога. Виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки: симптоми, ускладнення у вигляді кровотечі. Жовчнокам'яна хвороба, панкреатит: причини, симптоми, перша невідкладна допомога. Кишкові інфекції та токсикоінфекції. Шляхи передачі, збудники інфекцій. Симптоми та клінічні ознаки. Профілактичні та протиепідемічні заходи. Профілактика захворювань травної системи.

Тема 5. Гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини

Захворювання, об'єднані терміном «гострий живіт»: гострий апендицит, холецистит, панкреатит, перфораційна виразка шлунку та 12-ти палої кишки, защемлені грижі, кишкова непрохідність, перитоніт. Причини, прояви, дошпитальна діагностика, перша долікарська допомога. Помилки першої допомоги і можливі ускладнення.

Тема 6. Основні захворювання сечовидільної системи, невідкладні стани при них та перша допомога

Анатомія та фізіологія сечовидільної системи, її вікові особливості.

Загальна характеристика захворювань сечовидільної системи. Пієліт, пієлонефрит – причини, ознаки, патогенез та перебіг захворювання. Гломерулонефрит – інфекційно-алергічне захворювання. Цистит – причини, ознаки, патогенез та перебіг захворювання. Ниркова колька та перша допомога при ній. Профілактика захворювань сечовидільної системи.

Тема 7. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення

Анатомія та фізіологія центральної та периферичної нервової систем, вікові особливості.

Епілепсія: різновиди, причини захворювання, перша допомога при нападі епілепсії.

Перевтомлення, довготривалий стрес. Методи запобігання та принципи лікування. Психоемоційне напруження і принципи його валеологічної корекції.

Тема 8. Методика і техніка виконання найпростіших медичних маніпуляцій

Показання та техніка застосування гумової грілки, мішура з льодом. Виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (гірчичники, банки, компреси). Методика проведення пальпації, перкусії, аускультативної. Техніка вимірювання температури тіла. Вимірювання пульсу та властивості пульсу людини. Алгоритм вимірювання артеріального тиску за методом Короткова.

Розділ 2. Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах, при травмах, нещасних випадках та отруєннях

Тема 9. Загальна характеристика травм. Перша долікарська допомога при ушкодженні м'яких тканин, кісток, суглобів

Травма і травматизм. Закриті ушкодження м'яких тканин (забій, розрив зв'язок, м'язів) їх основні відмінності. Синдром тривалого здавлювання тканин. Вивихи, переломи кісток. Правила іммобілізації, накладання транспортних шин, іммобілізуючих пов'язок, створення певних положень постраждалим для транспортування до лікувального закладу. Ушкодження хребта, таза, принципи надання долікарської допомоги, транспортування. Ушкодження грудної клітки. Клінічні ознаки переломів ребер, поняття про пневмоторакс, особливості надання екстреної долікарської допомоги потерпілим з відкритим пневмотораксом, правила транспортування потерпілих з травмами грудної клітки. Заходи асептики й антисептики.

Тема 10. Перша долікарська допомога при ранах і кровотечах

Рани. Види ран. Кровотеча, види кровотечі. Ознаки артеріальної, венозної, капілярної та паренхіматозної кровотечі. Способи та правила зупинення кровотечі: туга тампонада рани, накладання давлючої пов'язки, пальцеве притискання артерії до підлеглих кісткових утворень, максимальне згинання кінцівки у суглобі. Правила надання першої допомоги при пораненні голови, органів грудної клітки, черевної порожнини, верхніх та нижніх кінцівок.

Тема 11. Внутрішні кровотечі. Переливання крові, компонентів крові та кровозамінників

Загальна характеристика внутрішніх кровотеч та перша допомога при кровотечі з кишково-шлункового тракту, легеневої системи, сечовидільної системи, при носовій кровотечі. Геморагічний шок. Поняття, причини, прояви, перша долікарська допомога. Особливості, небезпеки та клінічні ознаки внутрішніх кровотеч. Перша долікарська допомога при внутрішніх кровотечах. Принципи переливання крові, компонентів крові та кровозамінників.

Тема 12. Перша долікарська допомога при зупинці дихання і кровообігу

Поняття про термінальні стани. Причини та основні ознаки термінальних станів. Етапи серцево-легеневої реанімації. Методика проведення штучної вентиляції легень шляхом «рот до рота» та «рот до носа», використання S-подібної трубки при проведенні штучної вентиляції легень. Методи боротьби з западанням язика. Техніка проведення закритого масажу серця у постраждалих різного віку. Ознаки ефективності проведення реанімаційних заходів.

Тема 13. Перша долікарська допомога при опіках, відмороженнях

Опіки та відмороження, класифікація, ступені, клінічні прояви, визначення площі ураження (правило «долоні», правило «дев'яток»). Принципи надання першої долікарської

допомоги при різному ступені ураження, загальному перегріванні (тепловому та сонячному ударах). Особливості транспортування і догляд при опіках значної частини тіла. Особливості надання першої долікарської допомоги при хімічних опіках шкіри, дихальних шляхів, стравоходу, шлунку, очей.

Тема 14. Перша долікарська допомога при нещасних випадках

Перша долікарська допомога при електротравмі, ураженні блискавкою, утопленні, повішенні, сторонньому тілі у вусі, носі, оці, глотці, гортані, стравоході, їх клінічні ознаки. Перша долікарська допомога при укусах отруйних комах, змій, тварин.

Тема 15. Десмургія

Визначення термінів «пов'язка» та «перев'язка». Мета застосування здавлюючих, іммобілізуючих, коригуючих, оклюзійних пов'язок. М'які пов'язки (укріплювальні): бинтові, клейові (лейкопластирні, клеолові, колодійні), хустинкові, пращоподібні тощо. Тверді пов'язки: гіпсові, шинні, крохмальні. Види та вимоги до перев'язувального матеріалу. Загальні правила бинтування. Типи бинтових пов'язок. Методи і техніка накладення пов'язок на голову, грудну клітину, ділянку живота і тазу, верхню та нижню кінцівки. Іммобілізація постраждалих під час транспортування. Стандартні засоби транспортної іммобілізації: дротяні, драбинчасті, сітчасті, пневматичні, дерев'яні. Підручні засоби: дошка, металеві пруті, парасольки, скалки тощо. Основні правила транспортної іммобілізації, накладання іммобілізуючих шин при пораненнях, переломах різної локалізації.

Тема 16. Перша долікарська допомога у невідкладних станах при гострих отруєннях дорослих та дітей

Симптоми гострого отруєння. Класифікація отруєнь за способом потрапляння до організму людини. Отруєння органічними розчинниками, сурогатами алкоголю: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та першої допомоги. Ботулізм: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та першої допомоги. Отруєння грибами: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики перша медична допомога при отруєннях різними видами грибів. Отруєння речовинами рослинного походження: етіологія, патогенез, клінічні ознаки, принципи профілактики та першої допомоги. Клінічні ознаки отруєння чадним газом, лікарськими речовинами, профілактика анафілактичного шоку.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1.Долікарськамедичнадопомога в загрозових для життя станах при загальних захворюваннях внутрішніх органів												
Тема 1. Поняття, завдання та пріоритети надання долікарської медичної допомоги у невідкладних станах	6	2				4	7	1				6
Тема 2. Основні розлади функціонування серцево-судинної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	8	2	2			4	8	1	1			6
Тема 3. Основні розлади функціонування дихальної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	8	2	2			6	7	1				6
Тема 4. Основні захворювання травної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	8	2	2			4	7		1			6
Тема 5. Гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини	6	2				4	7	1				6
Тема 6. Основні захворювання сечовидільної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	4	2				2	6					6
Тема 7. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення	4	2				2	5	1				4
Тема 8. Методика і техніка виконання найпростіших медичних маніпуляцій	6	2	2			2	5	1				4

Разом за розділом 1	50	16	8			26	52	6	2			44
Розділ 2. Долікарська медична допомога в загрозових для життя станах, при травмах, нещасних випадках та отруєннях												
Тема 9. Загальна характеристика травм. Перша долікарська допомога при ушкодженні м'яких тканин, кісток, суглобів	4	2				2	5	1				4
Тема 10. Перша долікарська допомога при ранах і кровотечах	6	2	2			2	6		2			4
Тема 11. Внутрішні кровотечі. Переливання крові, компонентів крові та кровозамінників	6	2	2			2	4					4
Тема 12. Перша медична допомога при зупинці дихання і кровообігу	6	2	2			2	5	1				4
Тема 13. Перша долікарська допомога при опіках, відмороженнях	4	2				2	4					4
Тема 14. Перша долікарська допомога при нещасних випадках	4	2				2	4					4
Тема 15. Десмургія	6	2	2			2	6		2			4
Тема 16. Перша медична допомога в невідкладних станах при гострих отруєннях дорослих та дітей	4	2				2	4					4
Разом за розділом 2	40	16	8			16	38	2	4			32
<i>Усього годин</i>	90	32	16			42	90	8	6			76

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Основні розлади функціонування серцево-судинної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	2	1
2	Тема 2. Основні розлади функціонування дихальної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	2	
3	Тема 3. Основні захворювання травної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	2	1

4	Тема 4. Методика і техніка виконання найпростіших медичних маніпуляцій	2	
5	Тема 5. Перша долікарська допомога при ранах і кровотечах	2	2
6	Тема 6. Внутрішні кровотечі. Переливання крові, компонентів крові та кровозамінників	2	
7	Тема 7. Перша медична допомога при зупинці дихання і кровообігу	2	
8	Тема 8. Десмургія	2	2
	Разом	16	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Поняття, завдання та пріоритети надання долікарської медичної допомоги у невідкладних станах	4	6
2	Тема 2. Основні розлади функціонування серцево-судинної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	4	6
3	Тема 3. Основні розлади функціонування дихальної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	4	6
4	Тема 4. Основні захворювання травної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	4	6
5	Тема 5. Гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини	4	6
6	Тема 6. Основні захворювання сечовидільної системи, невідкладні стани при них та перша допомога	2	6
7	Тема 7. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення	2	4
8	Тема 8. Методика і техніка виконання найпростіших медичних маніпуляцій	2	4
9	Тема 9. Загальна характеристика травм. Перша долікарська допомога при ушкодженні м'яких тканин, кісток, суглобів	2	4
10	Тема 10. Перша долікарська допомога при ранах і кровотечах	2	4
11	Тема 11. Внутрішні кровотечі.Переливання крові, компонентів крові та кровозамінників	2	4
12	Тема 12. Перша медична допомога при зупинці дихання і кровообігу	2	4
13	Тема 13. Перша долікарська допомога при опіках, відмороженнях	2	4
14	Тема 14. Перша долікарська допомога при нещасних випадках	2	4
15	Тема 15. Десмургія	2	4
16	Тема 16. Перша медична допомога в невідкладних станах при гострих отруєннях дорослих та дітей	2	4
	Разом	42	76

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено програмою освітньо-професійної підготовки/

7. Методи контролю

Контроль рівня засвоєння окремих тем (поточний контроль) проводиться на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей.

Поточний контроль за формуванням компетентностей реалізується шляхом використання письмових (письмові роботи, тестування) та усних (відповідь, доповідь, захист практичних робіт) методів контролю.

Підсумковий контроль передбачає виконання письмової залікової роботи.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота																Залік	Сума
Розділ 1								Розділ 2								40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
3	3	3	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
Разом розділ 1 – 28 б.								Разом розділ 2 – 32 б.									

T1, T2 ... T16 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90 – 100	зараховано
70 – 89	
50 – 69	
1 – 49	не зараховано

**Критерії оцінювання з дисципліни
«Долікарська медична допомога у невідкладних
станах»**

Оцінка за національною шкалою	Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Пояснення
Зараховано	90 –100	<p>Студент міцно оволодів <i>знаннями</i>: щодо будови та функцій систем організму в нормі та при деяких невідкладних станах, що вимагають долікарської медичної допомоги;основних ознак невідкладних станів за наявності захворювань різних систем організму людини;особливостей надання долікарської допомоги під час захворювань різних систем організму людини та променевих уражень й уражень отруйними речовинами;основних ознак різних інфекційних захворюваньта надання долікарської допомоги таким хворим;<i>компетентностями</i>: з інтерпретації, оцінки та узагальнення інформації і даних про стан здоров'я особистості; вміння застосовувати ці знання для розв'язання ситуаційних задач;</p> <p>з письмового й усного представлення наукового матеріалу та аргументування; <i>практичними вміннями та навичками</i>: самостійної роботи з антропометричними, фізіометричними та функціональними вимірюваннями за допомогою апаратної та інструментальної діагностики, включаючи біоетичні аспекти проведення валеологічних експериментів;здатність обробляти й тлумачити дані лабораторних та експериментальних досліджень з урахуванням їх правильності та відповідності сучасним теоріям здоров'я;здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності; <i>загальними вміннями та навичками</i>: здатність до колективних дій, до організації взаємодії в колективі;здатність працювати з інформацією, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах; управляти та використовувати інформацію для професійної діяльності;здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності; виявляє високий рівень знань, умінь, навичок, а також здібності логічного мислення при розв'язанні ситуаційних задач та при виконанні практичних завдань з надання долікарської медичної допомоги у невідкладних станах.</p>
Зараховано	70 – 89	<p>Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, оволодів основними поняттями навчальної дисципліни «Долікарська медична допомога у невідкладних станах»;<i>знаннями</i> щодо будови та функцій систем організму в нормі та при деяких невідкладних станах, що вимагають долікарської медичної допомоги;основних ознак невідкладних станів за наявності захворювань різних систем організму людини;особливостей надання долікарської допомоги під час захворювань різних систем організму людини та променевих уражень й уражень отруйними речовинами;основних ознак різних інфекційних захворюваньта надання долікарської допомоги таким хворим;<i>компетентностями</i>: з інтерпретації, оцінки та узагальнення інформації і даних про стан здоров'я особистості; вміння застосовувати ці знання для розв'язання ситуаційних задач;з письмового й усного представлення наукового матеріалу та аргументування; <i>практичними вміннями та навичками</i>: самостійної роботи з антропометричними,</p>

		фізіометричними та функціональними вимірюваннями за допомогою апаратної та інструментальної діагностики, включаючи біоетичні аспекти проведення валеологічних експериментів; здатність обробляти й тлумачити дані лабораторних та експериментальних досліджень з урахуванням їх правильності та відповідності сучасним теоріям здоров'я; здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності; <i>загальними вміннями та навичками</i> : здатність до колективних дій, до організації взаємодії в колективі; здатність працювати з інформацією, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах; управляти та використовувати інформацію для професійної діяльності; здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності; виявляє високий рівень знань, умінь, навичок, а також здібності логічного мислення при розв'язанні ситуаційних задач та при виконанні практичних завдань з надання долікарської медичної допомоги у невідкладних станах, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту при розв'язанні ситуаційних задач або при виконанні практичних завдань з надання долікарської медичної допомоги у невідкладних станах.
Зараховано	50 – 69	Студент в основному опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, компетентності, практичні вміння та навички, загальні вміння та навички, але припускається помилок при долікарській діагностиці невідкладних станів; додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; припускається багатьох неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту при розв'язанні ситуаційних задач, при виконанні практичних завдань по наданню долікарської медичної допомоги у невідкладних станах.
Не зараховано	1 – 49	Студент не опанував навчальний матеріал дисципліни «Долікарська медична допомога у невідкладних станах», не оволодів компетентностями, практичними вміннями та навичками, загальними вміннями та навичками, не вміє виконувати практичні завдання по наданню долікарської медичної допомоги у невідкладних станах.

Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Амосова К. М. Невідкладна медична допомога: навч. посіб. / За ред. Ф.С. Глумчера, В.Ф. Москаленка. – К. : Медицина, 2006. – 632 с.
2. Марчук А. І. Долікарська допомога / А.І. Марчук, В.М. Солодкий, М.В. Чорний. – К. : НАВСУ «Правові джерела», 2005. – 271 с.
3. Організація і надання першої медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях: навч. посіб. / За ред. В.С. Тарасюка. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 140 с.
4. Петриченко Т.В. Перша медична допомога. – К. : Медицина, 2007. – 248 с.

Допоміжна література

1. Анатомія людини: 3 т. : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін, А.І. Парахін; за ред. В.Г. Черкасова, А.С. Головацького. – Вінниця : Нова кн. – 2009.
2. Невідкладні стани : Підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації/ За ред. М. С. Регеди, В.Й. Кресюна; Львів. нац. мед. ун-т ім. Д. Галицького, Одес. держ. мед. ун-т. – 4-е вид., допов. та переробл. – Л. : Магнолія, 2008. – 835 с.
3. Посібник з невідкладної медичної допомоги / За ред. Л.Н. Журавльової –К.: Здоров'я, 2001.
4. Cline D.M., Ma O.J. Justthefactsofemergencymedecine. – Boston: McGrawHill, 2001. – 596 p.

Додаткові ресурси

1. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14> – Наказ МОЗ України про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах.
2. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5081-17> – Закон України «Про екстрену медичну допомогу».